

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettusekä sanankuulijoille, että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa toisesta sunnuntaista helluntaista ja päättyy 13. sunnuntaihin helluntaista.

Katoavat ja katoamattomat aarteet

MATT. 16: 24-27

2. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 3.6.

Tänä sunnuntaina päivän evankeliumi on syytä lukea hitaasti ja painokkaasti. Lyhyeen Jeesuksen sanojen katkelmaan on ladattu ja tiivistetty jotakin olennaista kristittynä elämisestä eli Jeesuksen seuraamisesta. Piispa **Samuel Lehtonen** on sanonut: Saarnaajan on saarnattava ensin itselleen, ennen kuin hän voi saarnata muille. Juuri nyt kannattaa meditoida ja miettiä tavallista tarkemmin sanottavaansa. Tekstiä hallitsee vakava jyrkkyys ja ehdottomuus. Myös ilmaisu tinkimättömän kuvaa ilmaisun luonnetta. Tämän piirteen voimme havaita muuallakin juuri Matteuksen evankeliumissa. Jeesuksen puhetta voi luonnehtia mustavalkoiseksi.

Jumalan lapsen tietä ei kuvata millään tavalla houkuttelevaksi ja helpoksi. Tuntuu, että tällainen ehdottomuus on perin vierasta omalle ajallemme. Haluaisimme ehkä syytä kieltäymysten täyttämän elämäntavan luostarien seinien sisälle.

Alkavaan kesään kätkeytyy moni odoituksia. Monissa kodeissa kouluvuoden päättyminen ja kesäinen elämänrytmi tuovat mukanaan tervetullutta vaihtelua. Tässä ilmapiirissä kehoitus itsensä kieltämiseen tuntuu jotenkin mahdollisimman epäsovivalta. Eikö juuri nyt ole oikeus nauttia työn tuloksista ja toteuttaa omia unelmiaan?

Niin, mitä on itsensä kieltäminen tänään? Eikö ihminen todellakaan saa nauttia elämästään ja iloita onnistumisistaan? On varmaan totta, että itsensä kieltäminen on ennen muuta itsekkyyden kieltämistä. Kristittynä eläminen on muutakin kuin itsensä toteuttamista. Toisen hyväksi voi jokainen omissa valintatilanteissaan kieltäytyä. Luovaa

lähimmäisenrakkautta voi jokainen toteuttaa myös kesän aikana. Rakkaus on kekseliäs.

Jeesuksen seuraaminen ei ole pelkkää itsekuria, tahdon ponnistusta. Paavali puhuu siitä, kuinka vanhan minän on meissä väistyttävä ja uuden ihmisen on tultava tilalle, Ef. 4:22,24.

Helluntain henki, Pyhä Henki tekee hiljaisen työnsä ja antaa voiman rakkauteen. Jeesuksen seuraaminen oli oppilaille hyvin konkreettinen asia. He kulkivat, kävelivät Jeesuksen seurassa.

Kun pohdimme omaa kesäohjelmaamme, matkoja ja kesän reittejä, voisivatko pyhät paikat ja tapahtumat olla oman kesämme jäsentäjiä, Jeesuksen seuraamisen etappeja? Hengelliset kesäjuhlat voivat olla monelle vuoden kohokohta. Jeesuksen jäljessä kulkeminen on sitä, että annetaan hänen johtaa. Hän kulkee edellä, me jäljessä.

Ei ole kuitenkaan tarpeellista liikaa problematisoida ja loputtomiin pohtia Jeesuksen seuraamisen olemusta. Kristittynä eläminen arjessa, maallisessa kutsuksessa, jokapäiväisten tehtävien vastuullisessa hoitamisessa on jo sellaiseen Jeesuksen seuraamista. Kristillisyyden rimaa ei pidä asettaa liian ylös. Pitäkää huolta toisistanne! Tämä kehoitus voi olla paikallaan myös näin kesän alkaessa.

Mitä Jeesus tarkoittaa kehoituksellaan: ”ottakoon ristinsä?” Tämä kehoitus on historian saatossa ymmärretty monella tavalla. Varmasti siinä on viittaus Jeesuksen edessä olevaan sovituskouluun. Minua on suuresti puhutellut tulkinta, jonka olen joskus lapsena kuullut.

Suomen kielen sana risti tarkoittaa kahta asiaa. On tietysti konkreettinen kuvio, jonka jokainen voi ymmärtää. Kuitenkin tällä sanalla on toinenkin sisältö. Risti tarkoittaa myös vaivaa, murhetta. Muistamme ehkä sanonnan: Kullakin on oma ristinsä.

Kun Jeesus kutsuu meitä seuraansa, hän ei kehota meitä jättämään ristiämme, vaan ottamaan sen mukaan. Tähän kannattaa hetkeksi pysähtyä. Jeesuksen seuraajien joukko ei ole taakoista vapautettujen riemukulkue. Joskus tuntuu siltä, että juuri monen Jeesuksen ystävän elämä on erityisen vaikeata, taivalta murheesta murheeseen. Siinä joukossa ei ole valmiita, täydellisiä vaeltajia.

Vuosia sitten ollessani nuorena pappina työssä seurakunnassa sain tutustua uskovaan taksiautoilijaan. Hänen työhönsä kuului muun muassa jokaöinen sanomalehtinippujen kuljetus rautatieasemalta postin jakelupisteeseen. Tiet olivat tuolloin kehnoja. Kysyin kerran häneltä, eikö ole raskasta ajaa noita kuoppaisia teitä. Hän sanoi hiljaa: ”Kuoppaisella tiellä pysyy paremmin hereillä.” Virsikirjan virressä 204, sen lopussa on pyyntö: ”Loppuun asti hoida kannan, riisu risti, kruunu anna.” Tähän ajatukseen liittyy Paavalin puhe kuormien kantamisesta, (Gal. 6:2,5). Kantakaa toistenne kuormia ja niin te täytätte Kristuksen lain. Kunkin on kannettava oma taakkansa. Siis on kannettava toisten taakkoja ja vieläpä myös omansa. Tässä on melkoinen kotiläksy opeteltavaksi meille jokaiselle.

Risti on myös reformaation keskeisiä termejä. Luther korosti ristin teologiaa. Jumala voidaan oppia tuntemaan vain Kristuksen ristin alhaisuudessa. Jumalan voima näyttäytyy heikkoudessa, Jumalan todellisuus vastakohdissaan.

Ristin todellisuudessa elämän arvot menevät täydellisesti uusiksi. Ristin mies Paavali sanoo: ”Mikä minulle oli voitto, sen minä olen Kristuksen tähden lukenut tappioksi. Hänen tähtensä minä olen menettänyt kaikki ja pidän sen roskana, ettei voittaisin omakseni Kristuksen” (Fil. 3: 7,8).

Se elämä, jonka Jeesus lupaa, ei ole vain hyvää maallista elämää. Se on osallisuutta

iankaikkisesta elämästä, Elämästä isolla kirjaimella.

Tämän päivän evankeliumia ei voi ymmärtää muuten kuin Kristuksen kirkon todellisuudessa. Jumalanpalvelushuoneessa, kirkossa, kappelissa katseemme tavoittelee ja etsii ristiä ja katso: siinä se on. Ristin alla ehtoollispöydässä jaetaan kuolemattomuuden lääkettä, Herran ruumista ja verta iankaikkiseksi autuudeksi.

Saarna ei voi milloinkaan olla täysin oikeassa, mutta siinä voi olla jotakin oikeasta. Ristin tie kutsuu kulkijaa. ●

Antti Rusama

Kirkoherra emeritus,
Tapiolan seurakunta

Kutsu Jumalan valtakuntaan

LUUK. 9:57-62

3. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 10.6.

Sunnuntain aihe sisältää paljon. On olemassa Jumalan valtakunta, joka on erillinen kaikista tässä maailmassa olevista valtakunnista. Se on näkymätön ja silti se on meidän keskuudessamme. Sen kuninkaana on Jeesus Kristus ja sen kansalaisia ovat kaikki, jotka tuntevat Herran Jeesuksen omana Vapahtajanaan. Jumalan valtakunnassa on pelastus iankaikkiseen elämään ja se tulee konkreettiseksi todellisuudeksi vasta kun Jeesuksen oma siirtyy tästä ajasta iäisyteen. Tästä joukosta, jo perille päässeiden riemuitsevista seurakunnasta kertoo päivän kirjeteksti (Hepr. 12:1): ”Kun siis ympärillämmme on todistajia kokonainen pilvi...”

Suomesta ja maailman valtioista erillinen Jumalan valtakunta on usein loukkauksen aihe hänelle joka tietää sydämessään, ettei kuulu tähän valtakuntaan. Tänä pyhänä kuuluu kirkoissa *kutsu* Jumalan valtakuntaan. Jeesus esitti tämän kutsun monin tavoin opetustensa ja tekojensa kautta. Kristillisen seurakunnan perustehtävä on ollut kautta historian kut-

sua ihminen pois maailmasta Jumalan valtakuntaan. Silti kutsuttu ja kutsun vastaanottanut jatkaa elämäänsä maailmassa. Merkillistä.

Luukkaan evankeliumikohdassa on kolme lyhyttä kohtaamista, joihin kaikkiin liittyy kutsu Jeesuksen seuraan; Jumalan valtakuntaan. Jokaiseen kohtaamiseen Jeesus liittyy lyhyen vertauksen. Lähi-idän kulttuuritaustasta käsin tätä kohtaa käsittelee syvällisellä tavalla **Keneth E. Bailey** kirjassaan *Maalaisjärjellä*.

Ensimmäisessä ja kolmannessa kohtaamisessa henkilö tulee Jeesuksen luokse ja pyytää päästä Jeesuksen seuraan. Kummassakin vastauksessaan Jeesus sanoo, mitä hänen seuraaminen todella tarkoittaa. Toisessa kohtaamisessa sen sijaan Jeesus on aloitteen tekijä sanoessaan: ”Seuraa minua!” Seuraa lyhyt vuoropuhelu, mihin liittyy Jeesuksen seuraamiseen liittyvä hinta. Jeesuksen seuraamisella on meidänkin aikana hintansa. Niiden pohdintaan evankeliumikohta ohjaa.

Ensimmäinen ”muuan mies” lupaa seurata Jeesusta, minne ikinä hän meneekin. Jeesus näkee miehen todellisiin motiiveihin. Hän näkee miehen kiintymyksen omaisuuteen ja haluun viettää mukavaa elämää. Ne eivät saa tulla tärkeämmiksi kuin Jeesus. Jeesus puhuu vastauksessaan ketuista ja taivaan linnuista. Elämillä ja linnuilla on *jonkinlainen* lepopaikka, Ihmisen Pojalla ei minkäänlaista. Nykyinen käänös puhuu Jesajan keskeisessä profetiassa sentään yhdestä tulevan Messiaan lepopaikasta. Siinä lepopaikassa Jeesus sai olla kallistettuaan päänsä ensin ristillä, siis kuolemansa jälkeen. ”Hänet oli määrä haudata jumalattomien joukkoon. Rikkaan haudassa hän sai *leposijansa*.” (Jes. 53:9). Toisin sanoen Jeesus sanoo ensimmäiselle kyselijälle, kuinka hänen seuraan lähtevän on oltava valmis kärsimään hänen tähtensä. Minkään ajan kristityille ei luvata pehmeitä tyyny-

jä ja mukavaa elämää. Minua on puhutellut usein Paavalin sana (Fil. 4:12): ”Tunnen köyhyyden ja hyvinvoinnin, olen tottunut kaikkeen ja kaikenlaiseen, syömään itseni kylläiseksi ja näkemään nälkää, elämään runsaudessa ja puutteessa.” Osata elää kylläisyydessä ja runsaudessa... Ei se ole helppoa. Hengellisen uneen nukahtaa niin helposti.

Jeesus itse kutsuu ”erään toisen”: ”Seuraa minua!”. Henkilön vastauksen voi käsitellä oikein vain, kun otetaan huomioon Lähi-idän kulttuuritausta. Isä ei ole vielä kuollut. Jos ehdokkaan isä olisi lähellä kuolemaa tai kuollut, niin mitä asiaa hänellä olisi kuljeskella tiellä? Huomataan nyt sekin, että lämpimässä ilmanalassa hautajaiset pidettiin nopeasti. ’Isän hautaaminen’ on perinteinen idiomi, sanonta, joka viittaa pojan velvollisuuteen pysyä kotona huolehtimassa vanhemmistaan, kunnes heidät on saatettu kunnialla haudata. Kuinka kipeää onkaan tehnyt Lähi-idän maista tuleville turvapaikanhakijoille jättää omat vanhemmat taakseen? Myös nykyisen Lähi-idän kulttuurin mukaan vanhemmat, erityisesti isä, on auktoriteetti, jota pitää kuunnella ja kunnioittaa. Tässä olisi meille Länsimaiden pojille ja tyttärille oppimista.

Jeesuksen sana ylittää nämäkin voimakkaat tavat ja tottumukset: ”Anna kuolleiden haudata kuolleensa. Lähde sinä julistamaan Jumalan valtakuntaa”. Jeesus ei hyväksy mitään auktoriteettia korkeammaksi kuin omansa. Neljäs käsky isän ja äidin kunnioittamisesta on edelleen voimassa, mutta käskyistä suurin on ensimmäinen. ”Minä olen Herra sinun Jumalasi, sinulla ei saa olla muita jumalia”.

Samoin kolmannen vertauksen ymmärtämiseksi Lähi-idän kulttuuritaustan tunteminen on suureksi avuksi. Kotiväen hyvästelemisessä ei vaikuttaisi olevan mitään väärää. Päinvastoin sellainen kuuluu yleisiin hyviin tapoihin. Jäähyväisten sa-

nominen, *apotassoo*, pitää sisällään kaksi puolta. Siinä joko ”lausutaan jäähyväiset lähtijälle” tai ”pyydetään lupaa hyvästellä ja poistua”. Tämä jälkimmäinen puoli korostuu Lähi-idän kulttuurissa; pyydetään lupaa lähteä. Bailey kirjoittaa:

Tätä muodollisuutta noudatetaan kirjaimellisesti kaikkialla Lähi-Idässä niin muodollisissa kuin kodikkaammissakin tilanteissa. Se, joka lähtee, pyytää lupaa lähteä. Hän kysyy: ’Luvallanne?’ Ne jotka jäävät, vastaavat: ’Mene turvassa’ tai ’Jumala kanssasi’ tai ’Mene rauhassa’. Nämä vastaukset ovat yhtä kuin luvan myöntäminen.

Jumalan valtakunnan kutsun vastaanottaneen ei saa Jeesuksen sanoin ”katsoa taakseen”. Saamme olla kiittolaisia perheestämme, suvustamme ja taustoistamme. Silti Jeesuksen oman katse tulee olla kiinnitettynä Vapahtajaan. Katse on tulevassa. Identiteetti ei ole sukunimessä, vaan Jeesuksessa. Kun näin tapahtuu, tulee auran vaosta suora. Toisin sanoen elämässä on siunaus. Elämän jättämä jälki on hyvä. ●

Harri Niemelä

Kappalainen, Jämsän seurakunta

Seuraa Herraa, niin teen minäkin

MATT. 9:9–13

4. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 17.6.

Luoksemme eivät tule aatteet, vaan persoonat. Tämän koki Leevi Alfeuksen poika, ja kokevat kaikki ne, jotka kuulevat evankeliumin. Evankeliumi sanassa ja sakramenteissa tuo kohdattavaksemme Kristuksen. Kysymys ei ole aatteen kannatuksesta, vaan kutsujan seuraamisesta. Evankeliumi ja kutsu Jeesuksen seuraamiseen ovat julkisia. Niin on seuraamaan lähtökin. Tästäkö ”alttarikutsut” ovat saaneet innoituksensa? Toisenkin kerran olemme rippikouluissa miettineet, mi-

kä sai Leevin suoralta kädeltä nousemaan ja lähtemään seuraamaan Jeesusta? Luokisten Merentien Kapernaumin lähellä sijainneen tulliaseman läpi kulkeneiden joukkoon liittyi hän, joka teki Leevistä maailman tunnetuimman tullimiehen ja ilmeisesti antoi Leeville vielä Jumalan lahjaa tarkoittavan uuden nimenkin: Matteus. (vrt. Mark. 2:13-17; Luuk. 5:27-32).

Rooman hallinto oli myöntänyt Herodekselle verotusoikeuden: neljännes tuloista keskushallinnolle Roomaan ja neljännes Herodeksen paikallishallinnolle. Raskas oli juutalaisten verotaakka, ja verokapinoita puhkesikin etupäässä räjähdysherkässä Galileassa. Matteus kuului Herodeksen vihattuihin virkamiehiin, joista pahimpia olivat publikaanit, jotka keräsivät veroja ja tullia omilta maanmiehiltään. Päällikköpublikaani Sakkeuksen tapaan oli Leevillekin kertynyt omaisuutta (Luuk. 19:7). Tästä kertovat suuret pidot ja tilavat puutteet. Itsestään Matteus käyttää kuitenkin sanaa *anthropos* – ihminen. Jumalan edessä olemme ihmisiä, vain tomua ja enemmän kuin tomua, Jumalan kuvaksi luotuja. Sana *anthropos* tarkoittaa ”katseensa ylöspäin kohottava”. Siinä ihmisyytemme salaisuus: enemmän sidoksissa ylöspäin kuin alaspäin. Kenties Leevikin oli koonnut sen verran, että tiesi jo, ettei omaisuus anna omantunnon rauhaa eikä sielun tyydytystä. Katse on käännettävä tomusta ylös ja odotettava hyvää Jumalalta. Hyväpalkkainen virka meni ja matalapalkkainen apostolin virka tuli.

Kukaan ei voi kohdata Jeesusta – tapahtui se sitten kasvokkain, niin kuin Matteuksella tai evankeliumia kuulemalla niin kuin meillä – muuttumatta. Parhaimmillaan tapahtuu se, mitä päivän epistola (Ef. 2:1-10) kuvaa sanoilla ”ennen...mutta nyt” (vanha käänös). Elämäkertaosa I ”tämän maailman menon mukaan” on päättynyt ja elämäkertaosa II ”Jeesuksen seuraajana” on alkanut. Kodissaan kokoontuneel-

le välle antamaansa pelastustodistusta ei isäntä ole jälkipolville kirjoittanut, mutta kuvauksen kodissaan olleesta seurakunnasta hän on antanut: ”Useita publikaaneja ja muita syntisiä”, opetuslapset ja fariseuksiakin. Niin paljon Jeesus rakasti syntisiä, ettei jättänyt heitä syntielämänsä, kuten Luukas ao. kohdassa toteaakin (Luuk. 5:32). Publikaani Leevistä, julkisyntisestä, Jeesus teki apostoli Matteuksen. Hyväpalkkainen virka meni ja matlapalkkainen virka tuli. Mutta on tykänään eri asia pieni palkka, mutta suuri tehtävä, kuin suuri palkka, mutta pieni tehtävä. Fariseukset sen sijaan näyttävät liikkuvan äänettömän paheksunnan kautta, äänekkäisiin hyökkäyksiin ja lopulta väkivaltaisiin tekoihin. Sama aurinko, joka voin sulattaa, saven kovettaa.

Noin 20 vuotta tapahtuneen jälkeen Matteus kirjoittaa evankeliumikirjaa Jeesuksesta. Tarkkaluonteisena ja tullimiehenä Matteus on tottunut kirjanpitoon. Jeesuksen elämästä ja opetuksista hänellä on muistiinmerkintöjä. Itsestään ja kodistaan hän kirjoittaa niukasti. Matteuksen kanssa samoihin aikoihin kirjoittavat muutkin evankelistat. Johannes Markuksen lähteenä on Pietari. Markus saanee ensimmäisenä evankeliuminsa valmiiksi siten, että voi jättää Pietarin ja Jerusalemin ja liittyä Paavalin lähetystiimiin ja ehtiä Antiokiaan syksyn 44 jKr. olympiakisoihin (Apt. 12:12, 25). Herodes Agrippa I kuoli järkyttävällä tavalla v. 44 jKr. (Apt. 12:23). Samoihin aikoihin Luukas aloittaa omaa haastattelu- ja tutkimustyötään evankeliumia varten. Evankeliumeja kirjoitettaessa juutalaisuus on vielä voimissaan ja temppele paikoillaan. Johanneskin ehtii vielä saada evankeliumiinsa apostolien arvovaltaisen vakuutuksen (Joh. 21:24). Jerusalemin kokouksessa ehkä syksyllä v. 49 apostolit ovat vielä Paavaliala vastassa (Apt. 15:4), mutta Paavalin matkatessa helluntaiksi v. 57 Jerusalemiin, ei

apostoleja enää mainita. (Apt. 21:17) Apostolit ovat menneet matkoihinsa. Joidenkin perimätietojen mukaan Matteus vaikutti Etiopiassa ja Intiassa, mutta hänestä on säilyneitä tietoja hyvin vähän.

Matteuksen kodissa Jeesus oli puhunut sairaista ja syntisistä. Matteus saattoi todistaa: totta se on. Sairas sielu tarvitsi Jeesuksen armohoidon. Geneerinen substitutio eli mikään halvempi vaihtoehto ei tullut kysymykseen. Armon korvikkeilla kuten omaisuuden kartuttamisella sielun hätä vain pahenee. Matteus tunsu Jumalan käskyt. Kymmentä käskyä ajatellaan hän ei voinut tehdä niin kuin oppilaitoksen tentissä: valitse kymmenestä viisi, joihin vastaat. Oli vastattava myös seitsemänneistä käskystä kymmenenteen. Vielä on heitä, jotka tarvitsevat Jeesusta ja joita hän kutsuu. Päivän VT:n teksti Hoosea 2:1-10 tulee avuksi sille, joka miettii, kuinka Jeesuksen kutsuun vastaisin. Matteus rohkaisee: Seuraa Herraa, niin teen minäkin.

Kohta on käsillä mansikka-aika. Mansikkamaan reunalla seisoo linnunpelätiin. Sekin julistaa kaikille parhaansa yrittäneille armoa. Tuulten repimä pelätiin seisoo jyrkästi paikoillaan vain siksi, että ryvetyneen ulkokuoren sisällä on kantavana rakenteena risti. ●

Keijo Rainerma

Kirkoherra, Kankaanpään seurakunta

Tien raivaaja

LUUK. 1:57–66

JUHANNUSPÄIVÄ 23.6.

Juhannuksen evankeliumissa evankelista Luukas kertoo juhlasta, johon oli kutsuttu sukulaisia ja naapureita. Iäkkäille lapsettomille vanhemmille Sakariaalle ja Elisabetille oli syntynyt poika. Lapsi oli tullut kahdeksan päivän ikään, jolloin hänet oli Mooseksen lain mukaan ympärileikattava ja hänelle oli annettava nimi.

Lapsen syntymä oli ollut ihme. Se oli ollut niin suuri ihme, että kun pappina toiminut Sakarias oli saanut temppelessä palvelusvuorollaan kuulla enkeliltä saavansa pojan, hän ei ollut voinut sitä uskoa. Epäilyksensä vuoksi hän oli menettänyt puhekykynsä. Hän oli mykkänä lähes kymmenen kuukautta.

Ilmoittaessaan pojan syntymisestä, enkeli oli käskennyt antaa hänelle nimeksi Johannes. Lapsen ympärileikkausjuhlassa keskeiseksi asiaksi nousee oikea nimi. Sukulaiset olisivat tahtoneet antaa lapselle isän mukaan nimen Sakarias. Ei sekään olisi ollut huono nimi ajatellen hänen tehtävänsä. Sillä Zekarja – niin kuin nimi hepreaksi lausutaan – merkitsee: ”Jahve muistaa”. Johanneksen tehtävänä oli muistuttaa Jumalan lupausten täyttymisestä, luvattun messiaan ilmestymisestä.

Nimi Johannes tarkoittaa: ”Herra antaa armon”. Tuolla nimellä oli sanoma jo Sakarian ja Elisabetin elämässä. He olivat eläneet lapsettomuuden tuskan keskellä. Johanneksen syntymä vapautti heidät tästä ikävästä.

Mutta Johanneksen nimen tuli kertoa jotakin laajemminkin, ei vain hänen perheelleen. Oli tullut aika, jolloin Jumalan armo aivan uudella tavalla oli koskettava koko ihmiskuntaa. Jeesus, odotettu Messias, oli kansansa keskellä, tosin vielä äitinsä kohdussa. Jouluaamun profetiassa Messiasta puhutellaan Immanueliksi mikä merkitsee suomeksi: Jumala meidän kanssamme. Johanneksen tehtävänä oli omalla tavallaan kertoa tästä ihmeestä.

Pienen Johanneksen juhlassa keskusteltiin paitsi hänen nimestään, myös hänen tulevaisuudestaan. Hänen syntymäänsä ja nimenantojuhlaansa liittyi sellaisia ihmeitä, että ihmiset kyselivät: mitä hänestä tulee lapsesta tulee?

Mikä Johannes Kastajasta tuli isona? Hänestä tuli parannussaarnaaja. Johan-

neksen julistus oli kohti käyvää lainsaarnausta. Hän ei säästellyt sanojaan, eikä kumarrellut ketään. Hän sivalteli sanan ruoskalla niin, että korvat varmaan pu-noittivat niin hänellä itsellään kuin kuulijoillakin.

Moni tunnisti Johanneksen saarnassa totuuden. He tunnustivat syyllisyytensä ja löysivät uuden Jumalan tahdon mukaisen tien. Kaikki eivät kestäneet kuulla totuutta. Kuningas Herodes ei kestänyt kuulla Johanneksen suusta totuutta aviorikoksestaan. Herodes käytti hänellä olutta valtaa ja vangitsi ja lopulta surmautti Johanneksen.

Ennen kuin Johannes vangittiin, hän ehti kastaa monia, myös Jeesuksen. Nähdessään Jeesuksen Jordanin rannalla Johannes todisti: ”Katso, Jumalan Karitsa, joka kantaa maailman synnit.” Johanneksen tehtävänä oli valmistaa tietä Vapahtajalle ja näyttää tie vapahdettaville. Jeesus sanoi seuraajilleen: ”Minä olen tie totuus ja elämä, ei kukaan pääse Isän luo muuten kuin minun kauttani.” Tälle tielle Johannes ohjasi kuulijoitaan. Tälle tielle Johanneksen sanat kutsuvat myös meitä.

Juhannuksen seutu on aikaa, jolloin monissa seurakunnissa ja kodeissa vietetään konfirmaatiojuhlia. Muistellaan konfirmoitavien kastejuhlia ja mietitään, mikä hänestä tästä nuoresta tulee.

Kysyessämme mielessämme omalla tai kenen tahansa kristityn kohdalla mitä hänestäkin tulee. Olisi hyvä rukoilla, että hänestä ei tulisi mitään enempää eikä vähempää kuin se, mitä hän on kasteensa hetkellä ollut.

Kasteessa Jumala lahjoittaa armonsa, siinä Jeesuksen kärsimyksen hedelmä, syntien anteeksiantamus ja iankaikisen elämän osallisuus annetaan meidän omaksemme. Meidät liitetään Jumalan perheeseen, saamme Jumalan lapsen nimen. Kastepuku muistuttaa siitä vanhurskautta, jonka jokainen Jeesuk-

seen turvaava saa verhoakseen. Se on vaate, jota kysytään kerran taivaassa.

Kasteessa meille on annettu lahja, joka kätkee sisäänsä armon, uudelleen alkamisen armon kaikkien syntien anteeksiantamisessa. Olemme saattaneet tuon lahjan paketoita jonnekin varastoon odottamaan mahdollista tulevaa tarvetta. Se tarve on kuitenkin juuri nyt. Me tarvitsemme Jumalan armoa juuri nyt, sillä kaikilla meillä on heikkoutemme ja syntimme, joista vain Jumalan armo voi meidät parantaa.

Johanneksen nimi, Jumala antaa armon, muistuttaa meitä Jeesuksesta Kristuksesta, vapahtajastamme, joka on täynnä armoa ja totuutta. Hän on Jumalan lahja meille. Hän tulee luoksemme Jumalan sanassa, hän lahjoittaa itsensä Pyhässä ehtoollisessa, hän on lupauksensa mukaan omiensa kanssa kaikki päivät maailman loppuun asti. ●

Heikki Holma

Kirkkoherra, Tervolan seurakunta

Armahtakaa!

LUUK. 13:1–5

5. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 24.6.

Skandaali – Pilatuksen veriteko on pyhäinhäväistys! Järkyttävä onnettomuus – torni kaatui murskaten ihmiset kuoli- aiksi! Jos ajanlaskun alussa olisi ollut käytettävissä nykyisenkaltaiset tiedotusvälineet, Juudean iltapäivälehtien lööpeissä olisi ollut kissankokoisin kirjaimin otsikot näistä järkyttävistä tapahtumista. Ne olisivat olleet myös TV-uutisten ykkösaiheita ja uutisia olisi jaettu ja kommentoitu ahkerasti sosiaalisessa mediassa. Kuinka Pilatus kehtaa! Olivatko onnettomuuteen joutuneet syntisempiä kuin muut?

Sanat ”juuri siihen aikaan” ilmaisevat keskustelun kuuluvan edellä kerrottuun laajempaan kokonaisuuteen, jossa Jeesus-

ta kuuntelemaan oli kokoontunut tuhatmäärin väkeä (Luuk. 12:1). Jeesus oli juuri puhunut toisesta tulemuksestaan ja lupunajoista: ”Olkaa tekin valmiit, sillä Ihmisen Poika tulee hetkellä, jota ette aavista” (Luuk. 12:40). Kummastakaan päivän evankeliumissa mainitusta tapahtumasta ei löydy mainintoja muista lähteistä. Pilatuksen aiheuttama skandaali oli ilmeisesti tapahtunut äskettäin, ja uutinen tavoitti nyt myös Jeesuksen.

Siitä, miten miesten veren sekoittuminen uhrieläinten vereen oli tapahtunut, meillä ei ole tietoa. Tiedämme, että juutalaiset toimittivat uhreja vain Jerusalemin temppelissä. Uhrin teurastettiin temppelin neljästä esipihasta sisimmällä, pappien esipihalla, jossa sijaitti myös uhrialttari. Joissakin uhritoimituksissa myös uhrin tuojan tuli osallistua itse uuraamiseen esimerkiksi laittamalla käteensä uhrieläimen päälle (3. Moos. 1:4; 3:2,8; 4:15). Pakanoilla oli lupa tulla vain temppelialueen ulompaan osaan, pakanoiden esipihalle. Pilatus oli siis lähettänyt sotilaansa tappamaan uhraamaan tulleet galilealaiset paikassa, jonne pakanat eivät missään nimessä saaneet tulla ja lisäksi uhrin ja temppelialue saastuivat, kun tapettujen veri sekoittui uhrivereen. Pilatus siis häpäisi temppelin ja aiheutti pahan skandaalin. Toinen mahdollinen tilanne olisi pääsiäisjuhla, jolloin uhraamaan tulleet teurastivat uhrieläimensä itse. Tällöin eläinten teurastaminen saattoi tapahtua uloimmalla esipihalla, mutta tapahtuma oli joka tapauksessa skandaali.

Tekstissä ei kerrota, miksi tämän karmean uutisen kertojat tulivat kertomaan siitä Jeesukselle. Jeesuksen vastaus kuitenkin paljastaa heidän pohtineen: Olivatko surmansa saaneet syntisempiä kuin muut, koska he joutuivat kärsimään noin hirveän kohtalon? Mistä Jumala rankaisi heitä?

Jeesus otti itse esille toisen tapahtuman. Siloan torni oli sortunut 18 ihmisen päälle ruhojen heidät kuoliaaksi. Kyseessä ei ollut ”Siloan torni” -niminen torni, vaan ”torni Siloassa”, siis Siloan alueella. Tornin sijainnista ei ole täyttä varmuutta, mutta se on luultavimmin sijainnut Jerusalemissa lähellä Siloan allasta, joka puolestaan oli lähellä Jerusalemin muurin kaakkoiskulmaa. Myöskään tornin romahtamisen ajankohtaa ei tiedetä, mutta tapahtuma on selvästi ollut yleisesti tiedossa ja hyvin Jeesuksen ja kuulijoiden muistissa.

Tuohon aikaan ajateltiin yleisesti, että onnettomuudet ja sairaudet olivat seurausta niiden kohteeksi joutuneen ihmisen synneistä. Myös opetuslapset kysyivät toisessa yhteydessä Jeesukselta, kumpi oli tehnyt syntiä, sokeana syntynyt vai hänen vanhempansa (Joh. 9:1–3).

Rakennuksia sortuu ja ihmisiä joutuu väkivallantekojen uhreiksi nykyäänkin. Onnettomuus ei yleensä kohtaa ihmistä siksi, että hän olisi jotenkin ansainnut sen. Myöskään menestys ja sairauksista ja onnettomuuksista vapaa elämä ei ole mikään erityinen osoitus Jumalan tahdon mukaisesta elämästä. Nykyisin ei niinkään kysellä olivatko onnettomuuteen joutuneet syntisempiä kuin muut. Sen sijaan nyt etsitään syyllistä. Kuka oli vastuussa, arkkitehti, insinööritoimisto, rakennusfirma vai rakennusmateriaalin toimittaja? Onnettomuuteen joutunut saattaa kyllä itse alkaa pohtia, oliko kyseessä jonkinlainen Jumalan rangaistus. Mitä pahaa olen tehnyt, kun juuri minulle kävi näin?

Vanhan testamentin profeettakirjoista voimme lukea Jumalan tuomioista eri kansoille. Kristinopissa puhutaan, miten Jumala kohtaa meidät ”elämämme kohtaloissa ja kansojen vaiheissa”. Myös Uudessa testamentissa on muutama esimerkki, joissa syntiä seuraa välitön rangaistus

(mm. Ap. t. 12:21–23), mutta tällaisissa tilanteissa syy-seuraussuhde on selvä. Samoin tilanteessa, jossa ihmisen oma väärä teko aiheuttaa hänelle itselleen vahinkoa, synnistä seuraa tavallaan välitön luonnollinen rangaistus. Mutta siitä, että yksittäinen ihminen tai ihmisryhmä joutuu onnettomuuteen tai väkivallan uhriksi, ei voi vetää johtopäätöstä, että hän olisi jotenkin syntisempi kuin muut. Onnettomuus voi kohdata niin hurskasta kuin jumalatontakin.

Jeesus käyttää näitä kahta traagista tapahtumaa varoituksena jokaista aikanaan kohtaavasta kuolemasta. Jeesus varoittaa kuulijoita, että he joutuvat ikuisen onnettomuuteen, kadotukseen, elleivät käänny Jumalan puoleen. Se, millä tavalla tai minkä ikäisenä kuolemmme, on vähäisempi asia kuin se, miten meille käy kuoleman jälkeen. On hyödytöntä spekuloida jo edesmenneiden syntisyyttä, kun itsekin olemme syntisiä. Emme tiedä lähtöhetkeämme etukäteen. Meidän tulisi olla hyvissä ajoin valmistautuneita kuolemaan. Onnettomuuden kohdatessa voi olla jo myöhäistä. Parannuksen tarve ei koske vain ”erityisen pahoja ihmisiä”, vaan aivan jokaista. Me kaikki olemme syntisiä. Me kaikki kuolemmme kerran. Jollemme käänny, hukumme, joudumme iankaikkiseen kadotukseen. ”Kuolemassa siirrymme siihen suuntaan, mihin täällä olemme kääntyneet. Puu kaatuu sinne, mihin se on kallistunut” (Erkki Ranta).

Vain Jeesus voi auttaa meitä. Hän otti syntimme kantaakseen ja kärsi niistä koituneen rangaistuksen kuollessaan puolestamme ristillä. Jeesus hukkuu kadotukseen puolestamme, mutta nousi ylös kuolleista ja vetää jokaisen hänen puoleensa kääntyneen luokseen ikuisen elämään. Kastettuina kristittyinä saamme uskoa ja turvata Häneen ja elää jokapäiväisessä parannuksessa. On hyvä kuolla Jeesuksen omana. (Room. 6:3–8). ”Omista

teoistaan me uskoimme hänen kärsivän rangaistusta, luulimme Jumalan häntä niistä lyövän ja kurittavan, vaikka meidän rikkomuksemme olivat hänet lävistäneet ja meidän pahat tekomme hänet ruhjoneet. Hän kärsi rangaistuksen, jotta meillä olisi rauha, hänen haavojensa hinnalla me olemme parantuneet.” (Jes. 53:4–5) ●

Mikko Paavola
TM, Turku

Apostolien päivä

AP.T. 26:12–23

6. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 1.7.

”Pitkä kuuma kesä, ja mä aion elää sen” lienneekö soinit Paavalin jukeboxissa? Ei ollut vuosi 85, vaan kesä 59. Keisari ”hallitsi” Roomassa ja hänen käskyläisensä Palestiinassa. Paavali tiesi oman kokemuksensa perusteella, että ainoa oikea hallitsija oli Jeesus (Matt. 28:18–20). Olihan hänet kruunattu ylösnousemuksessa ja taivaaseenastumisessa kuninkaaksi ja herraksi, *kyriokseksi*. Tämän Jeesuksen hän oli nähnyt vallassa ja voimassa kerran Damaskon tiellä. Hänellä oli aito ja oikea valta, voima ja kunnia. Valta suojella jumalattomilta ja valta vanhurskauttaa jumalattomat.

Paavali oli hänen omien sanojensa mukaan valittu. Hän ei itse valinnut Jumalaa eikä Jeesusta. Ainut asia, mitä hän oli elämänsä aikana valinnut, taisi olla pikemminkin päinvastoin. Hän valitsi Jeesuksen vainoamisen. Into Jumalan lain puolesta meni niin kovaksi, että hän huomasi taistelevansa itse Jumalaa vastaan. Jeesus pakotti Paavalin huomaamaan, kuka on kuningas ja kuka on Jumala, että ketä hän oikeastaan vainoa. Paavalin koko entinen elämä lensi sen seurauksena roskakoriin (Fil. 2:4–11). Noin vaan.

Mitä varten Jeesus kutsui Paavalin aseeseen? Hän kutsui hänet ”avaamaan sokeiden silmät, jotta he kääntyisivät pi-

meydestä valoon ja Saatanan valtakunnasta Jumalan luo, jotta he saisivat syntien anteeksiantamuksen ja pyhitettyjen perintöosan uskossa minuun” (Ap.t. 26:18). Tähän tehtävään Jeesus kutsui Paavalin, jotta *sekä* juutalaiset että pakanat pelastuisivat (26:23). Siis kaikki samalla tavalla. Uskomalla Jeesuksen ristinkuolemaan ja hänen ylösnousemuksensa synti on jo sovitettu ristillä. Ne saadaan anteeksi ja samalla kilahtaa tilille perintöosa pyhien joukossa. Niin. Pyhä Paavali, pyhä Matti Meikäläinen. Pyhien joukkoon ei pääse töillä, teoilla ja tuskailuilla. Uskolla omistetaan koko setti.

Paavali sai itse kokea, miten sokeiden silmät avautuivat. Hän itse oli ollut sokea, mutta nyt tullessaan sokeaksi, hän näkikin selkeämmin kuin koskaan aikaisemmin. Hän itse oli luullut taistelevansa oikean asian puolesta, mutta taistelikin sitä vastaan. Hän sai syntinsä anteeksi ja perintöosan pyhien joukosta.

Paavali seuraa tuomioistuimessa omaa opetustaan. Paavali opettaa, vain kolme vuotta aiemmin (Room. 13, v. 56), miten hyväntekijän ei tarvitse pelätä esivaltaa, joka kantaa miekkaa. Ja Messiasuskovan ei tarvitse pelätä esivaltaa. Nyt esivalta onkin hänet pelastanut. Rooman oikeusvaltio kaikista puutteistaan huolimatta toimi. Hän oli pelastunut väkijoukolta ja myöhemmin myös salajuonelta vetoamalla keisariin. Toki se oli Rooman kansalaisen etuoikeus. Hän sai pitää puolustuspuhevuoroja. Samalla hän ei voinut olla ”tottelematta taivaallista näkyä” (26:19). Enemmän tulee totella Jumalaa kuin ihmistä.

Paavali osoittaa että kristityissä ei ole mitään paha sellaisen valtion silmissä, joka pyrkii oikeuteen ja totuuteen. Paavali on vain vedonnut juutalaiseen ylösnousemususkoon ja nähnyt Kristuksen esikoisena ylösnousseista. Hän julistaa ihmisille maailman ympäri ja ämpäri kään-

tymystä Jumalan puoleen, jopa niin että he tekisivät sen johdosta myös kääntymyksensä arvoisia tekoja. Siis tekoja, jotka vastaavat sitä kutsua taivaan kansalaisena, joka meille on annettu ilman omia ansioita, yksin uskosta (Ap.t. 26:18 vrt. Fil. 1:27; 3:10). Tekoja, joita vastaan mikään fiksu esivalta ei toimi.

Me kaikki olemme Paavaleita, monelakin tapaa. Ensinnäkin Jumala on kutsunut meidät, teoistamme riippumatta. Hän on valmistanut meille perintöosan pyhien joukossa. Hän itse vaikuttaa tahottomisen ja tekemisen. Hän itse herättää meidät henkiin Sanallaan ja sakramenteillaan. Hän itse pelastaa meidät ja kääntää elämämme suunnan. Me voimme kuvitella tekevämme sen, mutta lopulta kyse on yksinomaan armosta ja Jumalan omasta työstä.

Samalla Jumala on kutsunut myös meidät evankeliumin työhön, julistamaan niin suurille kuin pienille. Tapa voi olla ja kuuluu olla erilainen yleisöstä riippuen. Emme voi tietää, sanoiko Jeesus oikeasti kreikkalaisen sananparren mukaan, että ”Paha sinun on potkia pistintä vastaan.”, vai oliko kyseessä pikemminkin Paavalin mukaelma Jeesuksen sanoista yleisölleen. *Sanoma* tulee kuitenkin selväksi Festukselle. Vikuroivan juhdan on turha vastustella ohjaajansa tahtoa. Agrippalle Paavali taas saattoi kohdistaa suoraan sanansa, jotka roomalaisen Festuksen mukaan kuulostivat mielettömyydeltä (26:24). Areiopagin kuuluisassa puheessa (Ap.t. 17) Paavali lähestyi tutusta kohti tuntematonta säilyttäen kuitenkin itse sanoman puhtaana. Ja usko ruumiin ylösnousemiseen lopulta sen selkärannan ateenalaisilta katkaisikin. Mikä on meidän tapamme kertoa Jumalasta ja hänen evankeliumistaan eri yhteyksissä, kuitenkin säilyttäen itse sanoman aitona ja oikeana? Merkitys ei ole aina sidoksissa tiettyihin sanoihin. Merkitys syntyy lauseissa.

Ensisijainen tapa on tehdä kääntymyksen arvoisia tekoja, elää taivaan kansalaisena. Ja tarvittaessa vastata, kun kysytään, mihin se toivo oikein perustuu (1. Piet. 3:15). Siihen meidät on kutsuttu. Elämään uskossa, toivossa ja rakkaudessa.

Joskus tie vie tuntemattomaan. Paavali se vei lopulta Roomaan. Silloin oikeusvaltion masiinat kaipasivat öljyämistä. Mielipuolinen keisari koitui Paavalin kohdaloksi. Mutta Jumala piti lupauksensa ja varjeli Paavalia loppuun asti. Oli aika. ●

Topias Tanskanen
TM

Rakkauden uudet koordinaatit

LUUK. 6:27–31

7. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 8.7.

Jeesus puhuu ”teille, jotka kuulette”. Sanat voivat olla kirjoitettuja tai puhuttuja, mutta puhuviksi ne tulevat silloin, kun sanojen johdosta jotakin tapahtuu. Sama koskee sanojen kuulemista. Sanat voivat ropista kuin pisarat peltikaton pintaan: *es regnet, es predigt*. Kuulemme, mutta emme kuule. Jeesus puhuu kuulemisesta, joka synnyttää kuuliaisuuden.

Ensi kerran Luukas käyttää rakkaudesta sanaa *agape*. ”Rakastakaa vihollisianne.” Klassisessa kreikassa sana oli harvinainen ja samalla tavalla merkityksetön kuin sana rakkaus nykyisinkin. Jos intohimorakkaus rajataan pois, ohenee rakkaus lähinnä suvaitsevaisuudeksi ja välinpitämättömyydeksi siitä, mitä toisille tapahtuu. Himoakin, siis voimakasta omistamisen halua, itsekkyyttä, suoranaista rakkauden vastakohtaa voidaan nykyisin kutsua rakkaudeksi. Toisin sanoin Jeesus määrittelee rakkauden näin: ”Tekhää hyvää.” Raamatun rakkaus ei tarkoita ”tykkäämisen” tunnetta, vaan sitä, että tehdään hyvää. En pidä parjaajastani, mutta voin rakastaa häntä tekeväällä hänelle hyvää, kuten rukoilemalla

hänen puolestaan. Kreikankielen kolme muuta rakkauden sanaa, rakkaus *kiintymyksenä, eroksena ja myötäelävänä*, olivat tunnetumpia. UT:ssa *agape* sai järjestyttävän ihmiset ja maailman muuttavan sisällön. Heparan rakkautta merkitsevä sana, meillä kosmetiikkamerkinä tunnettu *ahava*, sisältää kaikki rakkauden merkitykset.

Raamatun kauneimmaksi luvuksi sanottu 1. Kor 13 kuvaa Jumalan rakkautta. Tämän huomaamme viimeistään silloin, kun luemme sanoja rakkaudesta ”joka ei etsi omaa etuaan” ja ”joka ei koskaan katoa”. Jumala rakastaa sellaista, missä ei itessään ole mitään rakastamisen arvoista, hyvää, kaunista ja jaloa. Jumalan rakkaus tekee ruman ja kelvottoman, Jumalan halveksijan ja vihaajankin arvokkaaksi. Jumala rakastaa syntistä, vaikkei hänen syntiään, niin kuin vanhemmat rakastavat lastaan, vaikkeivat hänen sairauttaan tai kurjaa käytöstään. Nykyisessä keskustelussa tätä ei ymmärretä. Jumalan rakkaus ei salli sitä, että hänen luomalleen ja rakastamalleen tehdään pahaa. Siksi pahantekijä törmää kivun muuriin. Syntiä on aina itkettävä. Ellei synnintekijä itse, joku itkee. Helvettikin on Jumalan rakkauden suoranainen jatke.

Yhteys, ykseys ja rakkaus on kolmiyh-teisen Jumalan syvin olemus. Jeesus kuvasi rakkauttaan Isään ja Isän rakkautta Poikaan. Jumala on rakkaus. Jumalasta johtuu hänen kuvakseen luodun syvin tarkoitus: yhteys. Yhteyttä Jumalaan sanomme uskoksi. ”Me rakastamme, sillä Jumala on ensin rakastanut meitä.” ”Jumalan rakkaus on vuodatettu sydämiimme Pyhän Hengen kautta” (Room. 5:5). Oikeaa yhteyttä itsen, lähimmäiseen ja luontoon sanomme rakkaudeksi. Rakastamme ihmisiä ja luontoa, koska rakastamme niiden Luoja ja Lunastajaa. Muuta mahdollisuutta meillä ei ole rakastaa. Mitä tarkoitat rakkaudella?

Jeesus piirtää rakkaudelle kokonaan uudet koordinaatit. Ei ole kysymys määrän vaihtelusta, vaan laadullisesti kokonaan uudesta. On inhimillistä maksaa hyvä hyvällä ja kistaa pahaa pahalla. On saatanallista maksaa hyvä pahalla. On jumalallista maksaa paha hyvällä. Rakkaudelle ei riitä passiivinen alistuminen ja pidättäytyminen katkeruudesta ja vihas-ta, kun tulee väärin kohdelluksi. Rakkaus on aktiivinen, toimelias. Ei potut potuina, vaan kiroajia siunataan, parhaavien puolesta rukoillaan, poskea käännetään, anastajille annetaan vielä enemmän, jokaiselle pyytäjälle annetaan. Jos pahaan vastataan pahalla, kierre vain kasvaa. Annetaan pahan juosta läkähdyksiin ja kiehua kuiviin vastaamalla hyvällä. Tärkeää on kuitenkin, että vastataan, sillä suurin syy pahuuteen, eivät ole pahat ihmiset, vaan ne hyvät, jotka vaikenivat ja antoivat pahan tapahtua ajatellen: ei koske minua. Jeesus ensimmäisenä esittää ”kultaisen säännön” aktiivisessa ja myönteisessä muodossa.

Evoluutiousko puhuu luonnon valinnasta. Koston alin muoto on vahvimman valta: nopeat syövät hitaat ja vahvat heikot. Näin tapahtuu luonnossa ja ihmistenkin parissa. Jeesus kutsuu asettumaan heikkojen rinnalle. Seuraava aste on oikeuden kosto. Siinä rangaistus määräytyy teon mukaisesti. Tähän perustuu esivallan miekka, eli kaikki ne keinot, joilla esivalta estää pahaa ja raivaa hyvälle tilaa. Jos esivalta kääntäisi toisen posken, kun toiselle lyödään, sellainen yhteiskunta romuttuisi muutamassa päivässä. Raamatun sosiaalietinen peruslaki kuuluu: olkaa oikeudenmukaiset ja tehkää oikeus. Mutta nyt Jeesus puhuu yksityiselle kristitylle. Siinä toimii ”rakkauden kosto”: ”Rakastakaa vihollisianne, tehkää hyvää niille, jotka teitä vainoavat.”

Sen, mikä on hyvää ja oikein itselle ja lähimmäiselle, ratkaisee Raamattu, Juma-

lan sana. Toki Jumala on antanut meille järjen ja omantunnon, mutta synti on so-kaissut ihmisen arvostelukyvyn. Emme ymmärrä, mikä on ihmisen ajalliseksi ja ikuisiksi parhaaksi. Siksi Jumalan käskyt ja sana neuvovat, kuinka hyvää tehdään eli lähimmäistä rakastetaan. Jumala ei tuomitse meitä ansiomme mukaan, vaan Jeesuksen sovitustyön perusteella antaa kaikki syntimme anteeksi. Raamattu sanoo: ”Se, joka on saanut paljon anteeksi, rakastaa paljon.” Raskas ja tuhoava syntivelka vaihtuu rakkauden velkaan. ●

Keijo Rainerma

Kirkastettu Kristus

LUUK. 9:28–36

KIRKASTUSSUNNUNTAI 15.7.

Jeesus nousi vuorelle rukoilemaan. Mukaan pääsivät Pietari, Johannes ja Jaakob, joille muissakin evankeliumien kertomuksissa näytetään mitä toisille ei. Jeesus muuttui vuorella: hänen kasvonsa muuttuivat ja hänen vaatteensa loistivat valkosina. Mooses ja Elia tulivat hänen luokseen ja puhuivat hänen kanssaan, mitä Jerusalemissa tulee tapahtumaan. (Näihin tapahtumiin viitataan 2. Piet. 1:16–18). Kirjeessä korostetaan tapahtumien historiallisuutta – näin todella tapahtui ja Pietari ja muut näkivät silmillään Jeesuksen jumalallisen suuruuden ja kuuluivat korvillan, mitä Isä sanoi Pojastaan.

Luterilaisessa jumalanpalveluksessa puhutaan harvemmin hieman tarkemmin siitä, mitä on tämän elämän jälkeen. Millaista on rajan tuolla puolella? Pitäisikö tänä sunnuntaina puhua? Raamatun mukaan kenenkään elämä ei pääty siihen, kun tämä elämä päättyy. On ikuisuus, jokaisella, kaikki ei ole siinä mitä on nyt. Paavali kirjoittaa korinttilaisille melkein kokonaisen luvun (1. Kor. 15) elämästä tämän elämän jälkeen. Tai tarkemmin siitä, mitä on sitten, kun tämä maa-

ilma on päättynyt. Mitä hän kirjoittaa, on joskus tiivistetty kahteen lauseeseen: elämässä sitten on paljon samanlaista kuin nyt ja toisaalta se on hyvin erilaista kuin nyt. Raamatun mukaan elämä tämän elämän tai maailman jälkeen on todellista ja konkreettista – tunnetaan ja koetaan. Ikuisuudessa meillä on ruumis – elämä on niin konkreettista. Jumalan luona ei ole syntiä, se on otettu pois sinne pässeistä ja siksi elämä siellä on niin erilaista kuin täällä, jossa synti on ja vaikuttaa kaikessa. Raamattu puhuu taivaasta ja kadotuksesta – ikuisesta elämästä Jumalan luona ja ikuisuudesta kaukana Jumalasta, hänen hyvydestään ja lahjoistaan. Kertomus kirkastusvuoresta kertoo myös näistä: Mooses ja Elia elivät, vaikka olivat kuolleet. He keskustelivat Jeesuksen kanssa, he olivat juuri he ja heidät voitiin tuntea. Heillä oli taivaallinen kirkkaus. Taivaallinen kirkkaus muistuttaa myös siitä, mistä he tulivat kirkastusvuorelle.

Ei pidä yrittää sanoa liikaa siitä mitä on tämän elämän jälkeen, sillä Raamattu kertoo näistä asioista sittenkin vähän. Se kertoo ehkä lähinnä sen, millä on merkitystä nyt. Moniin kysymyksiin hyvä vastaus on, että sitten näemme - ja senkin asian Jumala on ratkaissut viisaasti ja paremmin kuin täällä osaamme ajatella.

Luukas kertoo opetuslasten nukku-neen, kun Mooses ja Elia tulivat. Sitten he heräsivät ja Pietari sanoi rakentavansa kolme majaa – Jeesukselle, Moosekselle ja Elialle. Luultavasti hän ajatteli, että vuorella ollaan pidempään ja tarvitaan paikkoja, joissa levätä ja nukkua.

Puhutaan kirkastusvuorihetkistä, jotta Jumala antaa meille joskus, vaikka meidän kokemuksemme tuskin ovat lähelläkään, mitä opetuslapset näkivät ja kokivat. Silti pienemmätkin kokemukset voivat olla merkittäviä. Niitä siis on, saa olla ja niistä kiitämme Jumalaa. Pääosa elämästä on kuitenkin toisenlaista –

arkea, ei suuria hetkiä ja kokemuksia. Tai voi olla päinvastaista kuin kirkastusvuorella: Jumala tuntuu olevan kaukana, on pimeää eikä näy valoa. Jeesus oli opetuslasten kanssa siellä vuorella, matka vuorelta alas kuljettiin Jeesuksen kanssa ja hän oli heidän kanssaan sen jälkeenkin – niin kuin oli ollut ennen vuorelle nousemista. Annetaan tämän muistuttaa: Jeesus on kanssamme hyvissä kokemuksissa, hän on kanssamme siinä, mitä elämä on pääosin, ja silloinkin, kun on niin toisenlaista kuin kirkastusvuorella. Jeesuksen kanssa olen Jumalan oma, josta Jumala pitää huolta. Jeesuksen takia olen saanut ja saa synnit anteeksi. Nämä merkitsevät ja näistä saa paljon myös päiviin ja vaiheisiin, joissa ei ole suuria ja hyviä kokemuksia.

Opetuslasten kerrotaan pelänneen vuorella. Varmaan sekin pelotti, että he näkivät, mitä eivät olleet nähneet ennen. Mutta tuskin pelkääminen johtui vain siitä. Luukas kertoo paikan, jossa opetuslapset olivat, verhoutuneen pilveen ja pilvestä he kuulivat Jumalan äänen. Jumala oli näin lähellä heitä. Varmaan he olivat oppineet, millainen Jumala on. Hän on pyhä, vaatii pyhyyttä ja puhtautta ja vihaa syntiä. Ja he ovat sellaisia kuin jokainen – syntisiä ihmisiä ja syntiä tehneitä. He ovat siis ansainneet tuomion Jumalalta. Varmaankin he pelkäsivät sitä, että he saavat nyt, mitä ovat ansainneet.

Mutta eivät saaneet. Jeesus oli heidän kanssaan. Emme saa mekään ansaitsemaamme, kun Jeesus kanssamme. Hänen kanssaan ja hän turvana syntinen voi kohdata pyhän Jumalan.

Jumala kertoi, kuka Jeesus on: hänen Poikansa ja valittunsa. Viittaus Jakeeseen (Jes. 42:1) on ilmeinen. Jesajan kirjassa puhutaan Jumalan palvelijasta ja valitusta, joka toteuttaa Jumalan tekemän liiton Israelin kansan kanssa ja tämä on valo kaikille kansoille. Jumalan ääni kirkastus-

vuoren pilvessä käski kuunnella Jeesusta. Viidennessä Mooseksen kirjassa puhutaan Mooseksen kaltaisesta profeetasta, jota tulee kuunnella (5. Moos. 18:15). Paikalla olivat vanhan liiton edustajat mutta Jumala käski kuunnella juuri Jeesusta. Voimme kuulla tässä käskyssä paljon ja suuria asioita: Nyt alkaa uusi liitto, jonka Jeesus toteuttaa. Sen liiton aikana kaikkiin kansoihin kuuluvilla on pääsy Jumalan luo ja yhteyteen. Pyhiä kirjoituksia tulee lukea Jeesuksesta ja hänen opetustaan käsin. Hän ja hänen apostolinsa antavat oikean ymmärryksen kirjoituksiin ja he kertovat, mikä uuden liiton aikana on voimassa, mihin uuden liiton Jumalan kansa uskoo ja mihin se saa turvautua. Jumalan ilmoitus on ja loistaa kirkkaimmin hänen Pojassaan. Vuorella opetuslapset näkivätkin lopulta Jeesuksen yksin, Mooses ja Elia olivat poistuneet.

Luukas kertoo, etteivät opetuslapset heti kertoneet tästä ihmeellisestä kokemuksesta muille. Myöhemmin kyllä. Ehkä joskus meidänkin on hyvä tehdä samalla tavalla. Mitä Jumala antaa, sitä on hyvä miettiä ja pohtia yksin ja omissa ajatuksissa. Ja vasta vähän myöhemmin kertoa muille. ●

Jari Rankinen

Suomen teologinen instituutti,
vs. pääsihteeri

Totuus ja harha

HEPR. 12:14–17

9. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 22.7.

Tässä on meillä pelottava kuvaus Eesaun lankeemuksesta ja varoitus, ettemme olisi samanlaisia. Se on tässä sellainen kohta, joka ainakin itselleni hyppää ensin silmiin. Eesau myi esikoisuutensa, hyvän osansa, eikä voinut enää sitä uudelleen saada, vaikka kyynelin pyysi.

Kauheaa! Minäkin olen syntinen, yhtä lailla haureellinen ja epäpyhä kuin Eesau.

Uudestaan ja uudestaan joudun tunnustamaan, että pyhitykseni on jäänyt epätäydelliseksi. Ja sellaiseksi se tulee myös jäämään. Minun puhtauteni ja hyvät hedelmäni kuihtuvat nopeasti. Synti ja saatanat koettelevat jatkuvasti, ja päivittäin lankean. Emmekä vain minä ja Eesau, vaan koko maailma on Jumalan edessä yhtä syyllinen. Jokainen on syntisenä syntynyt ja joka päivä uudestaan ja uudestaan rikkoo Jumalan tahtoa vastaan. Tämä on totta myös sinun kohdallasi. Jokainen on syntiinlankeemuksessa menettänyt Eesaun tavoin esikoisosan ja Jumalan siunauksen. Paavali kirjoittaa tästä Roomalaiskirjeessään: ”Miten siis on? Olemmeko me parempia? Emme suinkaan. Mehän olemme edellä osoittaneet, että kaikki, niin hyvin juutalaiset kuin kreikkalaiset, ovat synnin alla, niinkuin kirjoitettu on: Ei ole ketään vanhurskasta, ei ainoatakaan, ei ole ketään ymmärtäväistä, ei ketään, joka etsii Jumalaa; kaikki ovat poikenneet pois, kaikki tyynni kelvottomiksi käyneet; ei ole ketään, joka tekee sitä, mikä hyvä on, ei yhden yhtäkään.” (Room. 3:9–12).

Mutta miten siis nyt on, onko Jumala nyt hylännyt minut, sinut ja koko maailman synteihimme niin että emme saa ”esikois-osaamme”, eli Jumalan lapseutta ja siunausta takaisin, vaikka sitä kyynelin pyytäisimme? Ei. Jumala ei ole hylännyt meitä synteihimme, ansaitsemamme rangaistuksen ja tuomion alle. Hän on lähettänyt rakkaan Poikansa, Jeesuksen Kristuksen lunastamaan meidät lain kirouksesta Jumalan lapsiksi. Kristuksen kuolema ja ristillä vuotanut veri on sovittanut meidän syntimme ja hankkinut meille armon. Jumalan Poika tuli ihmiseksi, ja koko maailman synniksi Golgatan ristillä, jotta me saisimme armosta vanhurskauden eli syntien anteeksiantamuksen. ”Silä Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa eikä lukenut heille

heidän rikkomuksiaan, ja hän uskoi meille sovituksen sanan. Kristuksen puolesta me siis olemme lähettiläisiä, ja Jumala kehottaa meidän kauttamme. Me pyydämme Kristuksen puolesta: antakaa sovittaa itsenne Jumalan kanssa. Sen, joka ei synnistä tiennyt, hän meidän tähtemme teki synniksi, että me hänessä tulisimme Jumalan vanhurskaudeksi.” (2. Kor. 5:19–21). Kristuksen kuolemaan uskoen, siihen osallisiksi kastettuina olemme saaneet lahjaksi lapsenoikeuden Jumalan edessä. ”Mutta minä sanon: niin kauan kuin perillinen on alaikäinen, ei hän missään kohden eroa orjasta, vaikka hän onkin kaiken herra; vaan hän on holhoojain ja huoneenhaltijain alainen isän määräämään aikaan asti. Samoin mekin; kun olimme alaikäisiä, olimme orjuutetut maailman alkeisvoimien alle. Mutta kun aika oli täytetty, lähetti Jumala Poikansa, vaimosta syntyneen, lain alaiseksi syntyneen, lunastamaan lain alaiset, että me pääsisimme lapsen asemaan. Ja koska te olette lapsia, on Jumala lähettänyt meidän sydämeemme Poikansa Hengen, joka huutaa: ”Abba! Isä!” Niinpä sinä et siis enää ole orja, vaan lapsi; mutta jos olet lapsi, olet myös perillinen Jumalan kautta.” (Gal. 4:1–6). Ihmeellinen on evankeliumi. Jumalan Poika, synnitön valtakunnan perijä, tuli ihmiseksi ja kärsi syntisten ihmisten kirouksen, jotta me saisimme tulla Jumalan perillisiksi. Tätä esikoisosaa meiltä ei riistä syntisyys, vaan se julistetaan jokaiselle syntiselle. Sinäkin saat uskoa olevasi Jumalan edessä armahdettu perijä, kun sinunkin edestäsi on Kristuksen veri vuotanut.

Entä pyhitys ja sen mukaiset teot? Kyllä, koko elämämme ajan meidän tulee kasvaa uskossa ja ammentaa voimaa syntien anteeksiantamuksesta. Ensin tulee armo Jeesuksen ristinkuolemassa, sitten vasta pyhitys ja sen seuraukset. Eesau ei saanut esikoisoikeuttaan, vaikka kyynelin itki,

mutta me saamme heti armon, anteeksi-antamuksen ja autuuden, kun turvaamme yksin Jeesuksen vereen. ”Jokainen, joka avuksi huutaa Herran nimeä, pelastuu” (Room. 10:13) Jumalan armolapsina meidän tulee myös pitää huolta, että elämämme olisi Jumalan lasten elämää (Ef. 2.8–10). Tässä on jatkuvan taistelun paikka, ja yhä uudestaan ja uudestaan joudumme aloittamaan alusta, ristiltä. Ilman armoa ja ristiä ei pyhitystäkään ole. Ilmestyskirjankin todistuksen mukaan voitamme saatanan ”Karitsan veren ja todistuksen sanan kautta”. Vain evankeliumin sana tarjoaa voiman taistella syntiä, kuolemaa ja perkelettä vastaan, sillä vain evankeliumi tarjoaa tämän kauhukolmikön voittajan, Jeesuksen. Jumalan sanan perusteella saat sinäkin varmasti uskoa olevasi osallinen armosta. ●

Esa Yli-Vainio
TK

Evankeliumin palveluksessa

AP. T. 20:17–24

10. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 29.7.

Jäähyväispuheeseen liittyy eräs aivan erityinen piirre – sitä ei voi toistaa. Vahva tunneside puhujan ja kuulijoiden välillä tekee tilanteesta erityisen mieleenpainuvan. Kuulijat, jotka tiedostavat jäähyväisten lopullisuuden seuraavat puhetta erityisen tarkasti: Mitähän rakas opettajamme tahtoo meille vielä sanoa?

Paavalin Efeson vanhimmille pitämä jäähyväispuhe voitaneen lukea osaksi tuon ajan juutalaisten keskuudessa esiintynyttä niin sanottua testamentti -genreä. Vastaavia rohkaisevia jäähyväispuheenvuoroja löydämme Uudesta testamentista muun muassa 2. Timoteuskirjeestä ja 2. Pietarin kirjeestä. Ehkä olisi hyvä puhua testamentin sijaan rohkaisevasta lähetsaarnasta, jonka muualle siirtyvä seurakunnan paimen pitää vielä laumalleen.

Paavalin toiminta näet jatkui vielä tämän puheen jälkeen, vaikka Efeson seurakunnalle jätettiinkin jäähyväiset.

Paavalin rohkaisupuheenvuoro on henkilökohtainen. Se sisältää kiinnostavia mainintoja Paavalin toiminnasta ja asennoitumisesta evankeliumin työhön Efessossa, kuin myös laajemminkin Paavalin lähetysmatkoilla. Jäähyväissaarna kertoo siitä, että palvelutyö evankeliumin julistajana oli ollut haastavaa. Kyyneleet ja koettelemukset kuvaavat sananjulistajan tehtävää. Jatkuvasti Paavali oli joutunut juutalaisten salahankkeiden kohteeksi (j. 19).

Tämä Paavalin maininta salahankkeista muistuttaa apostolin omasta menneisyydestä: hänhän oli itse suunnitelmassa ja toteuttamassa salahankkeita ensiaskeleitaan ottavaa hapuilevaa kirkkoa vastaan ennen kääntymystään. Paavalin elämässä ovat sittemmin toteutuneet Herran hänestä lausumat sanat: ”Sillä minä tahdon näyttää hänelle, kuinka paljon hänen pitää kärsimän minun nimeni tähden” (Ap.t. 9:10). Uskomatonta kyllä, Paavali oli nähnyt tämän ”lupauksen” kuuluvan hänelle ja muodostavan erottamattoman osan hänen palvelutehtäväänsä! Ei asiantilan eli kärsimyksen tiedostaminen ja hyväksyminen poistanut kärsimystä sinänsä, mutta ehkä Paavali oli oppinut suhtautumaan asiaan oikealla tavoin. Kärsimykset olivat Paavalille ”toissijaisia” siksi, että hänen toivonsa oli ylösnousemuksessa ja iankaikkisessa elämässä – siinä voittopalkinnossa jota kohti hän riensi. Ylösnousemuksen varassa on kaikki: koko elämä ja palvelutyö. Paavali kirjoittaakin: ”Me tiedämme, että vaikka tämä meidän maallinen telttamajamme puretaankin, Jumalalla on taivaassa meitä varten ikuinen asunto, joka ei ole ihmiskäden työtä.” (1. Kor. 5:1).

Paavali kertoo jäähyväispuheessaan keskeisimmät ydinasiat. Paavali muistut-

taa, että hän ei ole vaiennut vaikeistakaan asioista, mikäli ne ovat olleet seurakuntalaisille hyödyksi ja tarpeen (j. 20). Houkutus välttää loukkaamista ketään on aina olemassa. Ristin hullutus loukkaa ja tekee julistajasta myös naurunalaisen maailman ja ihmisten silmissä. Silti evankeliumia on julistettava puhtaasti.

Meidät kristityt on kutsuttu palvelemaan Kristusta ja Jumalan valtakuntaa. Olemme Jeesuksen sovituskuoleman ja ylösnousemuksen todistajia - samaa todistajien jatkumoa joka alkoi ylösnousemuksen ihmeestä Jeesuksen tyhjältä haudalta. Samalla me voimme oppia Paavalin toiminnasta paljonkin: Paavalin omistautuminen evankeliumin esillä pitämisessä on esimerkillistä. Paavalin fokus oli Jumalan valtakunnan eteenpäin viemisessä. Kristus oli kaiken keskus. Paavali rakasti ja antoi omastaan itseään säästelemättä. Samalla meidän tulee varoa vertailemasta itseämme apostoliin; kullekin meistä on näet annettu erityinen ja omanlainen palvelutehtävämme. Paavalin panos oli erityinen yhtä kaikki.

Meitä kaikkia kristittyjä yhdistää armon evankeliumi ja siitä eläminen. Armo ei purista eikä ahdistaa. Se ei vaadi eikä velvoita. Se lahjoittaa ilmaiseksi armon ja anteeksiannon. Paavali julisti tätä armon evankeliumia (j. 24) ja eli siitä myös itse. Armon evankeliumi on ihmeellinen asia. Vain Jumalan rakkaus joka kohdistuu syntiseen voi tehdä meistä, syntiinlankeemuksen tähden Jumalan vihollisista, hänen ystäviään ja Jumalan lapsia. Näin oli käynyt apostoli Paavalille ja samaa armon evankeliumia tarjotaan meillekin tänään.

”Me olemme siis Kristuksen lähettiläisiä, ja Jumala puhuu teille meidän kauttamme. Pyydämme Kristuksen puolesta: suostukaa sovintoon Jumalan kanssa. Kristukseen, joka oli puhdas synnistä, Jumala siirsi kaikki meidän syntimme, jotta

me hänessä saisimme Jumalan vanhurskauden.” (2. Kor. 5:20–21). ●

Taito Heikkilä

Etsikkoajoja

MATT. 11:20–24

11. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 5.8.

Sana etsikkoajo löytyy Uudesta testamentistamme vain kerran. Jeesus itki Jerusalemin kovaa kohtaloa, joka tapahtui ”sen tähden, ettet etsikkoajoiksi tunteut.” (Luuk. 19:44). Edellisessä suomenoksessa puhutaan myös etsikkopäivästä (1. Piet. 2:12). Nykykäännöksessä se on korvattu mainintana päivästä, jolloin Jumala kohtaa ihmisen. Tämä sanavalinta syventää entisestään sanan etsikkoajo merkitystä. Painopiste on siinä, että Jumala kutsuu ihmisiä takaisin yhteyteensä. Omassa varassaan ei kukaan voisikaan löytää tietä Jumalan tykö, mutta meidän onneksenne Hän on pelastaja, ”joka tahtoo, että kaikki ihmiset pelastuisivat ja tulisivat tuntemaan totuuden” (1. Tim 2:4). Hän on aloitteentekijä.

Kutsun yhteyteensä Jumala myös perustelee. Sitä ei tarvittaisi, jos ihminen olisi siellä, mihin Jumala on hänet aina tarkoittanut. Aikojen alussa ihminen kuitenkin lähti omille teilleen ja jätti turvallisen elämän Jumalan yhteydessä. Syntiinlankeemuksen tähden me emme ole Jumalan lapsia ja taivaan kansalaisia luonnostaan, vaikka Hän on meidät luonut. Aadamin, ensimmäisen ihmisen, lankeaminen jätti jälkensä koko ihmiskuntaan. ”Yhden ainoan ihmisen teko toi maailmaan synnin ja synnin mukana kuoleman. Näin on kuolema saavuttanut kaikki ihmiset, koska kaikki ovat tehneet syntiä.” (Room. 5:13).

Kuolema Raamatussa tarkoittaa erityisesti sitä, että meissä oleva katoamaton ihminen jää ikuisesti eroon Jumalasta. Jeesus puhuu kadotukseen joutumis-

ta (Joh. 3:16) ja Paavali kadotustuomios-
ta (Room. 5:17). Siitä Jumala haluaa mei-
dät pelastaa. Jo Vanha testamentti toteaa:
”Näin sanoo Herra Jumala: Minäkö ha-
luaisin, että jumalaton kuolee? Enkö en-
nemminkin halua, että hän kääntyy teil-
tään ja saa elää?” (Hes. 18:23).

Kouriintuntuva osoitus Jumalan pelas-
tavasta tahdosta tuli ilmi Jeesuksen Kris-
tuksen kautta. Niin kuin yhden ihmisen
rikkomuksen kautta kuolema pääsi hallit-
semaan maailmassa, niin myös yhden ih-
misen, Jeesuksen Kristuksen kautta ikui-
nen elämä Jumalan yhteydessä tuotiin
kaikkien ulottuville. (Room. 3:15–17) Ih-
miseksi tullessa Jumala itse kärsi meidän
syyllisten puolesta meidän synneistäm-
me annetun tuomion. ”Sillä Jumala oli
Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä
kanssa eikä lukenut heille heidän rikko-
muksiaan, ja hän uskoi meille sovituksen
sanan.” (2. Kor. 5:19).

Vaikka yksikään ihminen ei kykene itse
tekemään itsestään taivaskelpoista, täysin
puhdasta, Jumala tekee sen anteeksianta-
valla sanallaan. ”Pelastus ei ole lähtöisin
teistä, vaan se on Jumalan lahja. Se ei pe-
rustu ihmisen tekoihin, jottei kukaan voi-
si ylpeillä.” (Ef. 4:8,9). Etsikkoaika liittyy
aina siihen, kun Jumala kutsuu luokseen
syntisiä ja lupaa heille levon ja virvoituk-
sen. ”Hän tahtoo, että kaikki ihmiset tuli-
sivat hänen luokseen ja antaisivat auttaa
itseään, kun hän sanassaan tarjoutuu aut-
tamaan heitä.” (Yksimielisyyden ohje 11:7).

Jeesus mainitsi kolme kaupunkia: Ko-
rasimin, Betsaidan ja Kapernaumin, joita
Jumala oli erityisen voimakkaasti puhu-
tellut. Niiden asukkaiden ulottuvilla oli
paras mahdollinen tieto Jumalasta, sillä
itse Kristus, jossa kaikki viisauden ja tie-
don aarteet ovat kätkeytyneinä (Kol. 2:3), oli
heidän keskellään ja osoitti heille jumalal-
lisen voimansa. Heidän edessään oli se,
”mitä silmä ei ole nähnyt eikä korva kuul-
lut, mitä ihminen ei ole voinut sydämes-

sään aavistaa, minkä Jumala on valmista-
nut niille, jotka häntä rakastavat.” (1. Kor.
2:9) Tästä huolimatta he eivät tehneet pa-
rannusta ja uskossa ottaneet vastaan Ju-
malan tarjoamaa pelastuksen lahjaa. Syn-
tiinlankeemus oli käsittämätön asia, jota
on vaikea järkisyin ymmärtää. Samaa on
todettava aina, kun ihminen on ymmärtä-
nyt olevansa syyllinen, mutta torjuu hä-
nelle tarjotun armahduksen. ”Monet ovat
kutsutut, mutta harvat valitut.” (Matt.
20:16). Jumalan tahdosta huolimatta moni
toimii toisin ja se johtuu siitä, että ”mo-
net eivät ollenkaan kuuntele Jumalan sa-
naa vaan ehdoin tahdoin väheksyvät sitä,
tukkivat korvansa ja paaduttavat sydä-
mensä.” (Yksim. ohje 11:11).

Jumala tietää ajan ja hetken, jolloin it-
se kukin saa kutsun ja mahdollisuuden
kääntyä. Se on hänen määräysvallassaan.
Kolmen edellä mainitun kaupungin rin-
nalla Jeesus puhui myös Tyroksesta, Sido-
nista ja Sodomasta. Niissäkään Jumalan
sana ei sanottavasti menestynyt, mutta
Jeesuksen sanoista voi päätellä, että vaika
yleisesti maaperät ihmisten sydämissä
olivat kovat, joukossa oli kuitenkin sellai-
siakin ihmisiä, joilla oli herkkyyttä kuulla
Jumalan sana ja halu uskoa kuulemansa.
Se rohkaisee nykypäivän sanajulistajia-
kin omassa työssään. Raamatun opetus-
ta ja kristillistä julistusta ei julkisuudessa
näkyvästi arvosteta. Siitä huolimatta aina
on armonaika ja jonkun kohdalla sellai-
nen erityinen aika ja hetki, jonka Jumala
on päättänyt hänen etsikkoajakseen. Meil-
le Hänen päätöksensä ovat yllättäviä ja en-
nalta aavistamattomia. Siksi sanan tulee
olla jatkuvasti esillä.

Päivän evankeliumi tukee Tunnustus-
kirjojen ajatusta: ”Jumala antaa sanansa
jollekin paikkakunnalle, mutta ei jollekin
toiselle, hän ottaa sen pois jostakin, mut-
ta antaa sen yhä vaikuttaa toisaalla.” (Yk-
sim. ohje 11:57) Meillä Suomessa on ollut
pitkään mahdollisuus julistaa evankeliu-

mia Jeesuksesta Kristuksesta rikkaasti ja
vapaasti, inhimillisesti ajatellen jopa tuh-
laillen. Koska Jumala määrää ajan ja het-
ken, meillä on syytä nöyryään kiitokseen
Hänen edessään. Meille suotu etsikkoaika
ei ole vielä kukaan päättynyt. ●

Antti Herkkola
Rovasti, Tampere

Itsensä tutkiminen

MATT. 23:1–12

12. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 12.8.

Viimeisellä viikolla ennen ristiinnaulit-
semistaan Jeesus piti hyvin suorasanai-
sia puheita temppelissä. Tämän päivän
evankeliumi on yksi niistä. Siinä tulee jul-
ki eräänlainen uskon vääristyminen, joka
oikeastaan pyrkii yhä uudelleen esiinty-
mään ihmisen keskuudessa.

Hän ottaa puheeksi kaksi uskonnollis-
ta ryhmittymää, jotka huolimatta nautti-
mastaan uskonnollisesta valta-asemasta
ihmisten keskuudessa olivat kadottaneet
uskon ytimen. Voi sanoa, että farisealai-
suus ei ollut vain juutalaisen uskon ääri-
ryhmä, vaan myös ilmiö, joka tavalla tai
toisella pyrkii esiintymään keskellämme
ja loppujen lopuksi myös meissä itses-
sämme. Fariseuksille oli ominaista, että
he olivat lakanneet soveltamasta Jumalan
sanaa itseensä ja omaan elämäänsä, mutta
sovelsivat sitä ahkerasti toisiin ihmisiin.
He olivat eksyneet hurskauteen.

Saddukeukset olivat taas puolestaan
etuoikeutettuun asemaan syntyneitä,
pappissukuun kuuluvien juutalaisten
ryhmä. Heidän uskonnollisen kantansa
käy ilmi Luukkaan maininnasta Aposto-
lien teoissa (23:8): ”he väittävät, ettei mi-
tään ylösnousemusta ole, ei myöskään en-
keleitä eikä henkiä.” He olivat oikeastaan
ensimmäisiä moderneja teologeja, joiden
mukaan on olemassa vain tämä maan-
päällinen todellisuus.

Heidän ajatuksissaan maallinen val-

ta oli ylin oikeudellinen arvo, jonka al-
le myös uskon on taivuttava. Kun he oli-
vat edellisten vuosisatojen aikana saaneet
haltuunsa kaikki Jerusalemin korkeimmat
pappisvirat, niin temppeliin ja sen menoi-
hin liittyvän bisneksen hoito toi heille va-
rallisuutta ja vaikutusvaltaa.

Jeesuksen sanat eivät kuitenkaan jää
vain näiden kahden ryhmän moitteiksi.
He ovat vain esimerkkejä niistä piirteistä,
jotka ovat todellisuutta kaikkina aikoina
ja kaikissa ihmisissä. Muutamien vastaan-
sanomattomien esimerkkien kautta hän
osoittaa, että saddukeukset ja fariseukset
asuvat kaikissa meissä silloin kun teem-
me tekemme vain siksi, että meidät huo-
mattaisiin ja että saisimme niistä etuja,
kunniaa ja tykkäyksiä.

Kulttuurit ja näyttämöt vaihtuvat,
mutta ihminen joka niiden keskellä toi-
mii, on aina ja kaikkialla sama. Saavutetut
asemat, kunniamerkit ja oppiarvot saa-
vat mennä menojaan silloin kun olemme
Kristuksen kasvojen edessä. Siinä ei tar-
vita muita opettajia, isiä eikä herroja. Ai-
noa arvokas teko on toisten palveleminen,
mutta Jumalan sanan valossa sekään ei
ole mikään vanhurskauttamisen perusta.
Päin vastoin sekin vie meidät näkemään,
miten voimme lopulta kelvata Jumalalle
vain osaksemme tulleen täydellisen an-
teeksiannon ja vanhurskauttamisen pe-
rusteella.

Tästä maailmasta puuttuu tai tahdo-
taan työntää syrjään sekä Mooseksen is-
tuin, jonka mukaan on olemassa kaikkea
ihmiselämää koskeva Jumalan tahto. Sa-
malla halutaan työntää syrjään myös tuo
Uuden testamentin keskeinen vaatimus,
jonka mukaan meillä on vain yksi oppi-
mestari, Kristus. Samalla työnnetään syr-
jään, koko ihmiselämän perusta, se että
meillä on vain yksi Isä, joka on taivaissa.

Tämä kaikki uhkaa koko ihmiselämää
tuottaessaan turvattomuutta, epäjärjes-
tystä ja, jonka lopputuloksena on kaikki-

en sota kaikkia vastaan. Tämä Jeesuksen puhe päättyy järkyttävään toteamukseen siitä, että teidän temppelinne on jäävä asujaansa vaille. Juutalaisten hivelevän kaunis temppeli tuhoutui muuttaman kymmenen vuoden kuluttua.

Elämme myös kaikkein suurinta ja kohtalokkainta kristikunnan maallistumisen aikaa, jolloin kristinuskon sisältö käännetään nurinpäin, jotta kirkko nauttisi suosiota ihmisten keskuudessa, mutta tuloksena näyttää vain olevan sen väistyminen keskeltämme.

Kaikki johtuu lopulta siitä, ettei tiedä, tunneta tai tunnusteta sitä, kuka Jeesus on – että hän on Kristus, Jumalan Poika, jolta tulee kaikki, mitä me tarvitsemme saadaksemme syntimme anteeksi ja päästäksemme iankaikkiseen elämään. Ja jos tämä usko puuttuu, niin silloin meiltä puuttuu kaikki – syntien anteeksi-antamus, kelpaavuus Jumalalle ja iankaikkisen elämän toivo ja lopulta koko ihmiselämän tarkoitus. ●

Lasse Marjokorpi
Rovasti, Kemijärvi

Valo silmille ja sielulle

JOH. 9:1–7, 39–41

13. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 19.8.

Jeesus sanoi: ”Minä olen maailman valo. Se, joka seuraa minua, ei kulje pimeässä, vaan hänellä on elämän valo.” (Joh. 8:12). Yhdeksännessä luvussa seuraa tämän sanan sovellus. Sokeana syntynyt saa näön ruumiin ja sielun silmille. Toisten kohdalla puolestaan toteutuu profeetan sana: ”Katsomalla katsokaa, älkääkä ymmärtäkö...sokaise sen silmät, ettei se silmillään näkisi” (Jes. 6:9, 10; vrt. Matt. 13:13–16) VT:ssa ei sokeuden parantumisesta kerrota, mutta todetaan kyllä, että Jumala itse antaa sokealle näön (2. Moos. 4:11; Ps. 146:8), ja sokeiden parantaminen on Messiaan tunnusmerkki (Jes. 29:18; 35:5; 42:7).

Sokeus on Jeesuksen parantamista sairauksista tavallisin, ja siitä evankeliumien kirjoittajat mieluusti myös mainitsevat. Se oli helposti ja selkeästi todettavissa. Se mainitaan myös Jeesuksen terveisissä Johannekselle vankeuteen (Matt. 11:4,5).

Syntymästään saakka sokea mies saa varsin paljon huomiota, vaikei hänen niemeään hienotunteisesti mainitakaan. Jo 13 vuoden ikä antoi kelpoisuuden todistaa oikeudessa. Asiansa esittämiseen parannetulla oli kylliksi ikää ja miehestä puhutaankin (9:23). Vaikuttaa siltä, kuin opetuslapsetkin olisivat tunteneet hänen tapauksensa (9:2). Syntymäsokeudestaan huolimatta mies oli varsin rohkea, terävä ajatuksissaan ja sanavalmis. Hänestä tulee myös ensimmäinen, jonka mainitaan kärsineen vainoa Jeesuksen tunnustamisen tähden. Synagogayhteys oli tavalliselle juutalaiselle tärkeä ja iso juttu. Ilmeisesti oli yleisimminkin tiedossa, vaikei virallisia päätöksiä olisi ollutkaan, että Jeesuksen Messiaaksi tunnustavat erotetaan synagogasta. On hyvin mahdollista, että mies – ehkä vanhempansakin - oli tunnettu ”julkkis” kristittyjen seurakunnassa silloin, kun Johannes noin 20 vuotta tapahtuneen jälkeen kirjoittaa evankeliumiaan. Kristittyjen joukossa oli monia Jeesuksen parantamia ja monia fariseuksia ja pappejakin.

Jeesus näki syrjäytyneen, kiinnitti huomion, teki aloitteen, toimi. Opetuslapset jakavat saman ajatuksen kuin fariseukset (9:34), muinoin Jobin ystävät (Job 22) ja laajalti kristillismieliset nykyisinkin: vamma on rangaistus synnistä. On totta, että vanhempien syntinen elämäntapa voi aiheuttaa vaurion lapsellekin, ellei jo syntymässä, niin vuosien myötä ja synty voi sairastuttaa. Tällaiseen voisi viitata Jeesuksen sana Betesdan parannetulle: ”Sinä olet nyt terve. Älä enää tee syntiä, ettei sinulle kävisi entistä pahemmin” (Joh. 5:14). Jeesus torjuu sokean itsensä ja vanhempi-

ensa syyllisyyden sokeuteen. Jeesus kääntää taakse päin vamma aiheuttajaa ja syytä miettivän mielen eteen päin, tarkoitukseen. Syntymästään sokea on kantanut vammansa tähän hetkeen sitä varten, että hän itse saisi nähdä Jumalan kirkkauden Kristuksessa, toiset ihmiset saivat nähdä Jumalan voiman sokean parantumisen, ja että kaikki voisivat kääntyä ainoan todellisen valon puoleen.

Kymmenen käskyn antamisen yhteydestä on muistissamme sana kiivaasta Jumalasta, joka (kostaa lapsille) panee lapset kolmanteen ja neljanteen sukupolveen vastaamaan isiensä pahoista teoista (2. Moos. 20:5). Jeesuksen syyllisyydestä vapauttavalla sanalla on kaikupohjansa profeetoissa, jotka julistavat, ettei sananparsa ”isät söivät raakoja rypäleitä, lasten hampaista vihlo”, enää ole käyttökelpoinen, vaan jokainen kantaa vastuun omista synneistään (Jer. 31:29; Hes. 18:1-4). Raamattu osoittaa syyn siihen, miksi maailmassa on kärsimystä, sairautta ja kuolemaa: se on syntiinlankeemuksen seurausta. Lankeemuksen seurausta on myös jokaisen ihmisen, vastasyntyneestä vaariin, perintöturmelus, syntiset geenit: synnyme Jumalan vihollisten leiriin. Ansaitsimme kaikki syntyä sokeina ja paljon pahempaakin. Mutta ”juuri sitä varten Jumalan Poika tuli maailmaan, että hän tekisi tyhjäksi Paholaisen teot” (1. Joh. 3:8). Geenejä Jeesus ei vaihda, syntiturmelusta ja sen seurauksia joudumme tässä maailmassa kantamaan, mutta Jeesus vapauttaa synnin syyllisyydestä jo täällä ajassa ja pelastaa synnin iankaikkisesta rangaistuksesta, helvetistä. Siihen asti on kuivattava kärsivien kyneleitä, hoidettava sairaita, lohdutettava, tuotava toivoa, annettava valoa. Niin jokaiseen kärsimykseen sisältyy ainakin kaksi tarkoitusta: rakkauden teoilla palveleminen ja Jumalan nimen kirkastaminen. Yö, joka tulee ja estää työn, viitanee sekä Golgatan pi-

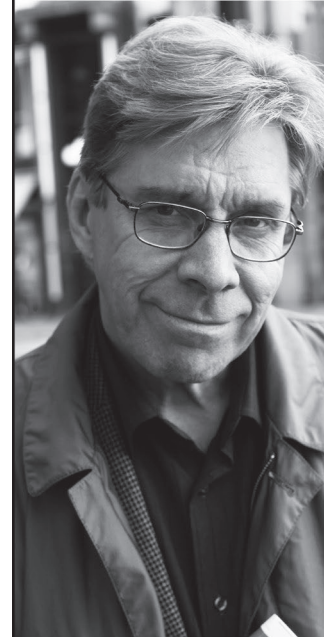
meyteen, jolloin Jumalakin vaikenee ja viimeisten aikojen yöhön ennen Herran tulemusta, jolloin koko ihmiskuntaa ja maailmaa kohtaavat kärsimykset eivät saa aikaan kääntymistä Jumalan puoleen ja parannusta (Ilm. 16:9–11,21). Kaikki on jäänyt vain ihmisen varaan!

Parantumisen ihmeestä kerrotaan vain kahdella jakeella. Miksi sylkeä, maata, peseytyminen Siiloan altaassa? Ainakaan Jeesus ei toiminnassaan noudattanut vain yhtä kaavaa. Syljellä on kautta aikain tehty hyviä asioita, kristillisesti kastettukin – jos huonojakin. Savesta ja luonnon antimista on saatu lääkitystä ja vesi puhdistaa, voitelee ja jumppauttaa. Lääkitystä ja hoitoa on lupa käyttää, mutta parantumisen ihmettä odotetaan Jumalalta. Gihonin lähteen ja Siiloan altaan yhdistävä vesitunneli, Hiskian insinöörien taidon näyte vuodelta 701 eKr. ja ”Siiloan hiljaa virtaavat vedet” ovat nykyisin turistien ihmeteltävänä (2. Kun. 20:20; 2. Aik. 32:4, 30; Jes. 22:9,11; Neh. 3:15).

Onneksi sokea oli kuuliainen Jeesuksen sanalle. Ensi kerran elämässään hän näki. Suuri asia, kaksi sanaa ”palasi näkeväne”. Mutta joskushan silmäin valo kuitenkin sammuu, vaikka olisi kuinka monta parantumisihmettä kokenut. Siksi ikaautuas näkökyky saavuttaa sokeudesta parantuneen, sillä hetkellä, kun hän saa uskon lahjan (9:35–38). Mutta tämä ei enää sisältynyt päivän evankeliumin kohtaan niin kuin ei ”vääntö” fariseustenkaan kanssa. Mutta sen sijaan päivän tekstiin kuuluu se sokeus, joka on niin tavallista ja varsinkin siellä, missä luullaan, että nähdään ja tiedetään. Siellä tuskin iloitaan sokeudesta parantuneen kanssa, koska tuli on väärin sammutettu tai oikeastaan valo on väärin sytytetty. Mutta kuunnelkaa tätä tuplasti näkönsä saanutta: Nyt hän jo julistaa, ”tekeekö teidänkin mieli hänen opetuslapsikseen”? ●

Keijo Rainerma

MITEN RAAMATTUA PITÄISI YMMÄRTÄÄ?

Timo Eskola
**Oikein väärin
ymmärretty Raamattu**

Teos opettaa lukijaa harjaantumaan erilaisten tulkinta-periaatteiden tunnistamisessa. Kirja perehdyttää Raamatun tulkinnan teoriaan lukuisten käytännön esimerkkien avulla.

Kovakantinen, 239 s.

Julkaisijat

Suomen Evankelis-luterilainen Opiskelija- ja Koululaislähetys ry OPKO
Suomen Raamattuopiston Säätiö SROS
Suomen teologinen instituutti ry STI
Suomen evankelis-luterilainen Kansanlähetys SEKL

Päätoimittaja

Timo Junkkaala
timo.junkkaala@gmail.com
050 545 8446

Toinen päätoimittaja

Timo Eskola
timo.eskola@sti.fi
09 668 9550

Toimitussihteeri

Taito Heikkilä
toimitussihteeri.perusta@gmail.com
041 362 4279

Ulkoasun suunnittelu ja taitto

gstj.fi

Toimitus 2018

Markus Korri,
Santeri Marjokorpi, Leif Nummela,
Topias Tanskanen, Arno Toivanen,
Lauri Vartiainen

Neuvottelukunta 2017–2019

Keijo Rainerma (puheenjohtaja),

Juha Auvinen, Ville Auvinen,
Ruth Franzén, Markku Ihonen,
Ilmari Karimies, Jussi Miettinen,
Pekka Mäkipää, Tapio Puolimatka,
Teuvo V. Riikonen, Niilo Räsänen,
Matti Sartonen, Mauri Tervonen,
Lauri Thurén, Juha Vähäsarja

Toimituksen osoite

PL 15, 02701 Kauniainen

Kustantaja

Perussanoma Oy

Tilauspalvelu ja osoitteenmuutokset

perussanoma@jaicom.com
03 4246 5391

Tilauhinnat 2018

Opiskelijatilaus 20 €/vuosi, kesto-tilaus 45 €/vuosi, määräaikaistilaus 12 kk 48 €/vuosi, irtonumero 7 €

Ilmoitushinnat

1/1 sivu: 130 mm (lev.) x 193 mm (kork.) 250 €, 1/2 sivu: vaaka 130 mm x 96,5 mm 140 €, pysty 62,5 mm x 193 mm 140 €, muut: 0,80 €/pmm, palstaleveys 62,5 mm. Hintoihin lisätään alv. (24%).

Ilmoitusten vastaanotto

aineistot.perusta@perussanoma.fi
050 361 4099

Kirjapaino

K-Print

Aikakauslehtien liiton jäsen.

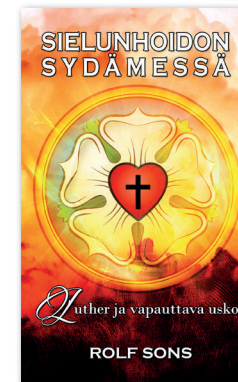
ISSN 0355-7111

Perusta julkaisee mahdollisuuksien mukaan myös kirjoituksia ja kommentteja, joita ei ole erikseen pyydetty.

Perusta-lehti painetaan ympäristöystävällisesti.

**Uskon ja ajattelun avuksi
45. vuosikerta
Ilmestyy kuudesti vuodessa**

Rolf Sons

Sielunhoidon sydämessä Luther ja vapauttava usko

Armon, lohdutuksen ja vapautuksen sanomaa tämän päivän ihmiselle.

Kovakantinen, 300 s.

Tilaa nyt!

www.perussanoma.fi | tilauspalvelu@perussanoma.fi
puh. 09 5123 9120 (klo 9.00-16.00)

 PERUSSANOMA - USKON JA TIEDON LÄHTEELLÄ